

JAARSTUKKEN

2019

Waarom dit programma?

Met dit programma willen we de economische positie van Wageningen versterken en de bedrijvigheid in zowel het kenniscluster, gericht op 'agrofood' en 'life sciences', als de reguliere bedrijvigheid uitbreiden. Maar ook de groene economie wordt versterkt. Onze klimaatambities zorgen voor nieuwe banen, lokale ondernemers worden gestimuleerd om een omslag te maken naar nieuwe economische kansen. De economie dient te worden omgevormd van een lineaire economie naar een circulaire en sociaal ondernemende economie. We willen werken aan een sterke lokale economie waarin iedereen mee kan doen en we participatiekansen vergroten. Wageningen wil hierin een voorloper en voortrekker zijn en heeft daarmee een voorbeeldfunctie.

Een onderdeel van de ontwikkeling van het kenniscluster is de samenwerking met de gemeente Ede en Provincie Gelderland in het programma KennisAs, dat loopt tot en met 2019. Daarnaast werken we met dezelfde partners en Wageningen University & Research (WUR) aan de ontwikkeling van een Kennispark. In ruimer regionaal verband werken we samen in de Uitvoeringsagenda van de Regio Foodvalley. Hierbij zijn ook de andere partnergemeenten in de Regio Foodvalley en de provincie betrokken. Hierbij werken we samen aan bijvoorbeeld de Regiodeal en het Provinciaal Investeringsprogramma 2030.

We maken de binnenstad vitaler en aantrekkelijker als voorzieningencentrum voor de Wageningers en het kenniscluster. We werken vanuit het Uitvoeringsprogramma Binnenstad ook aan het profiel van Wageningen in relatie tot de marketing van de binnenstad. De gemeente wil de kansen voor het toerisme identificeren en omzetten in activiteiten.

Al deze thema's in dit programma zijn van essentieel belang voor de ontwikkeling van Wageningen als kenniscentrum, bedrijvencentrum, woonstad, winkel- en uitgaanscentrum.

Beoogd maatschappelijk effect

De gemeente Wageningen wil een aantrekkelijk economisch klimaat aanbieden met behoud en groei van werkgelegenheid.

Om dit maatschappelijk effect te realiseren zijn de volgende thema's actueel:

- Behoud van bestaande bedrijven
- Aantrekken van nieuwe bedrijven
- Een levendige binnenstad
- Kennispropositie binnen de Regio Foodvalley en de KennisAs
- Toerisme en recreatie
- Circulaire economie
- Sociale economie

Hierbij werken we ook aan het vergroten van de bijdrage van het bedrijfsleven aan de doelstelling van duurzaamheid en klimaat.

Deze thema's zijn verwerkt in een doelenboom, waarin per doel wordt beantwoord:

- Wat wilden we bereiken? (doelen en subdoelen)
- Wat hebben we bereikt? (per subdoel)

2.1 Het behouden van bestaande bedrijven

Wat wilden we bereiken?

2.1 Het behouden van bestaande bedrijven

De gemeente creëert een aantrekkelijk vestigingsklimaat om de huidige bedrijven en instellingen voor Wageningen te behouden. De bereikbaarheid en infrastructuur worden afgestemd op de bedrijven. We verbeteren de dienstverlening aan en de relatie met bedrijven. Er dient niet alleen aandacht te zijn voor kennis gerelateerde bedrijvigheid maar ook het reguliere bedrijfsleven

(handel, ambacht, productie en logistiek). Daarnaast stemmen we het aanbod van bedrijventerreinen af op de wensen en behoeften.

Samen met de andere FoodValley gemeenten en de provincie maken we in het kader van het RPW (Regionaal Programma Werklocaties) afspraken over de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen, en over de herstructurering en revitalisering van bestaande bedrijventerreinen.

In het plan van aanpak ligt een wettelijke taak: het actief toepassen van de 'ladder voor de duurzame verstedelijking'. Dit wil zeggen dat we bij de ontwikkeling van nieuwe gebouwen/terreinen het duurzaamheidsaspect nadrukkelijk bezien.

Subdoelen

2.1.1 Bedrijventerreinen

Het aanbod van bedrijventerreinen is afgestemd op de diverse behoeften van kennisintensieve bedrijven en reguliere bedrijven en in evenwicht met het regionale aanbod.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- De pilot Parkmanagement Business & Science Park Wageningen 2018-2019 wordt door ondernemers financieel zelfstandig voortgezet.
- Door het Parkmanagement BSPW en de gemeente is gezamenlijk gewerkt aan een Plan van Aanpak voor de revitalisatie van het BSPW. Dit houdt in de herinrichting, opwaardering en verduurzaming van de openbare én particuliere ruimte.
- Het parkmanagement op het BSPW en de samenwerking hierin met de Wageningen UR Campus maakt een betere functionele samenwerking tussen beide locaties mogelijk en zal leiden tot een sterkere gezamenlijke propositie als één Wageningen Campus.
- De gerevitaliseerde terreinen voor de reguliere bedrijvigheid (productie, ambacht, handel etc) hebben een kwaliteitsverbetering van openbare en ook particuliere ruimte ondergaan. Het gaat hier om de Nudeparken, Industrieweg e.o en Haven.
- De ontsluiting voor het uitbreidingsterrein reguliere bedrijvigheid, Nudepark 2, fase 1, is gereed. Het terrein is nu uitgeefbaar.
- In het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) vindt binnen de Regio Foodvalley afstemming plaats over kwantiteit en kwaliteit van bedrijventerreinen.

2.1.2 Relatie tussen gemeenten en bedrijven

De relatie tussen gemeente en bedrijven is verbeterd.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- De gemeente heeft een beter contact met de ondernemers door (het inzetten van) bedrijfsbezoeken. In 2019 zijn er 20 bedrijven en instellingen in Wageningen bezocht, zowel kennisintensieve als reguliere bedrijven (productie, ambacht, handel etc.) als winkels en horeca in de binnenstad. Dit gebeurt vanuit verschillende invalshoeken: economie, participatie en duurzaamheid. Tijdens deze gesprekken zijn wensen, initiatieven en knelpunten besproken. Dit heeft o.m. geleid tot het oplossen van een aantal knelpunten voor ondernemers (o.a. bereikbaarheid Business & Science Park Wageningen). Ook zijn ondernemers bevraagd over de zichtbaarheid en dienstverlening van de gemeente Wageningen. De i.s.m. de ondernemersvereniging opgestarte pilot Parkmanagement BSPW (2018-2019) was een succes en wordt door ondernemers financieel zelfstandig voortgezet.
- De gemeente zorgt voor (het behoud van) de relatie met bedrijven door ondernemersverenigingen en bedrijven en instellingen goed te betrekken bij planvorming (o.a. bestemmingsplannen) en realisatie van revitalisatie van bedrijventerreinen.

2.1.3 Dienstverlening aan bedrijven

De dienstverlening van de gemeente aan bedrijven (met name gericht op MKB) is verbeterd.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Het Ondernemersloket voorziet ondernemers op een adequate wijze van informatie bij bedrijfsoprichting en vergunningverlening.
- In het Wageningse Integraal Overleg vindt een adequate en integrale afhandeling van ondernemersvragen plaats. Hier worden initiatieven vroegtijdig en interdisciplinair opgepakt.
- Met Wageningse Ondernemers Contact (WOC) en Stichting Ondernemersfonds Wageningen (SOW) wordt samengewerkt op onderwerpen als participatie en duurzaamheid.
- Op basis van daadwerkelijk klantcontact heeft de gemeente enquêtes ondernemersdienstverlening uitgevoerd. Uitkomsten van de enquête worden meegenomen in de verbetering van de brede dienstverlening.
- De pilot omgevingstafel is gestart, vooruitlopend op de nieuwe Omgevingswet. Typisch is dat in een vroeg stadium alle ketenpartners en belanghebbenden met elkaar in gesprek gaan. Het resultaat is een transparant proces en gelijke informatiepositie voor iedereen om samen te kijken naar een aanvaardbare oplossing.

2.1.4 Haven

De haven is functioneel, toekomstbestendig en aantrekkelijk.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Het Programma voor Aanpak Stikstof (PAS) als basis voor vergunningverlening voor activiteiten waarbij stikstof wordt uitgestoten, bleek na een uitspraak van de Raad van State (mei 2019) juridisch niet houdbaar. Hierdoor is de Visievorming Haven Wageningen opgeschort. Ook het opstellen van het Bestemmingsplan Haven om nieuwe ontwikkelingen in de haven mogelijk te maken, heeft vertraging opgelopen. Gewacht moet worden op nieuw beleidsregels die medio 2020 worden verwacht.

2.1.5 Afstemming bereikbaarheid op bedrijven

De bereikbaarheid en infrastructuur is afgestemd op de wensen en behoeften van bedrijven en instellingen.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Zie programma 1 en 3.

2.2 Het aantrekken van nieuwe kennisintensieve bedrijven

Wat wilden we bereiken?

2.2 Het aantrekken van nieuwe (met name) kennisintensieve bedrijven (nationaal en internationaal)

De gemeente wil de randvoorwaarden versterken die ervoor zorgen dat nieuwe bedrijven en instellingen zich in de gemeente vestigen. Hierbij speelt het vestigingsklimaat een belangrijke rol. We werken nauw samen met de Regio FoodValley. Daarnaast werken we samen met gemeente Ede, de provincie en Wageningen UR in het programma KennisAs/KennisPark om dit gebied als aantrekkelijk kenniscluster te positioneren. Daarnaast wil Wageningen het ondernemerschap stimuleren, startersinitiatieven belonen en informatievoorzieningen goed inrichten.

Subdoelen

2.2.1 Proactieve acquisitie van kennisintensieve bedrijven

Er vindt proactieve acquisitie plaats in samenwerking met Regio FoodValley, zoals binnen de KennisAs Ede-Wageningen voor kennisintensieve bedrijven.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Ter versterking van het kennisintensieve ecosysteem wordt samengewerkt om een gezamenlijke acquisitiestrategie op te stellen om zo de pro-actieve werving van kennisintensieve bedrijven in het KennisAs gebied in de toekomst vorm te geven. Er vindt samenwerking plaats tussen de Wageningen UR, FoodValleyNL, OostNL en de gemeenten Ede en Wageningen.
- Foodvalley kennisboegbeelden Wageningen Campus/BSPW en het World Food Center zijn complementair en hebben elk een duidelijk en onderscheidend profiel. Waar Wageningen Campus vooral sciences/kennis-technologisch en R&D-georiënteerd is, richt het WFC zich op consument (B2C), kennisontwikkeling Food door en voor de consument en zakelijke dienstverlening.

2.2.2 Stimulering ondernemerschap

Het ondernemerschap (start-ups) wordt gestimuleerd.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Startende bedrijven worden geïnformeerd door het Ondernemersloket. We ondersteunen kennisintensieve start-ups actief met het startersprogramma Back2Business, dat niet zo zeer financiën ter beschikking stelt, maar startende kennisintensieve bedrijven begeleiding, coaching, training en een netwerk van interessante contacten biedt. Het afgelopen jaar zijn er in het kader van dit programma geen Wageningse bedrijven gevonden om te ondersteunen.
- Planvorming heeft plaatsgevonden om op de Wageningen Campus de huidige incubator/verzamelgebouw Plus Ultra uit te breiden.
- Het samen met FoodValleyNL, WUR, gemeente Ede en provincie Gelderland opgestarte project World Food Accelerator richt zich op scale-ups in de agrifoodsector. Daarmee krijgen nu ook bedrijven ná de start-up-fase ondersteuning.
- Niet-kennisintensieve starters kunnen gebruik maken van de Startversneller, een initiatief van de provincie en de Kamer van Koophandel. Via het project Zomerondernemer zijn jongeren in Regio Foodvalley gestimuleerd en geholpen bij het opzetten van een eigen bedrijf. Van de 21 deelnemers waren er een aantal afkomstig uit Wageningen.

2.2.3 Aantrekkelijk aanbod detailhandel, horeca en ambulante handel

Er zijn randvoorwaarden gecreëerd voor een aantrekkelijk gedifferentieerd aanbod aan detailhandel, horeca en ambulante handel.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Zie 2.4.2.

2.2.4 Duurzaamheid bedrijfsleven

Vergroten van de bijdrage van het bedrijfsleven aan de doelstelling van duurzaamheid en klimaat.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- De Stichting Wageningen Werkt Duurzaam – opgericht door het Wagenings Ondernemers Contact -is een netwerk voor bedrijven in Wageningen die duurzamer willen ondernemen. De gemeente subsidieert, ondersteunt en werkt samen met Wageningen Werkt Duurzaam. Gezamenlijk zijn projecten voor en met bedrijven en instellingen uitgevoerd en in uitvoering, o.a. met subsidie van het Rijk en de provincie. Dit betreft o.a. verduurzaming van het Business & Science Park Wageningen, realisatie van energiebesparingen bij bedrijven, het toekomstbestendig maken van bedrijven door duurzaam ondernemen en het creëren van lokale werkgelegenheid en bedrijvigheid m.b.t. het verduurzamen van o.a. vastgoed. Kortom: het zetten van concrete stappen naar een duurzamer Wageningen.
- Het Energiefonds Wageningen verstrekt leningen die bedrijven kunnen helpen om te investeren in energiebesparing en duurzame energie en maakt zo de uitvoering van energiemaatregelen mogelijk.

2.2.5 Flexibiliteit regelgeving

Er is flexibiliteit in de regelgeving richting ondernemers en initiatiefnemers

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Binnen het uitvoeringsprogramma Binnenstad wordt flexibiliteit geboden in regelgeving voor initiatiefnemers.

2.3 Versterken kennispropositie binnen Regio Foodvalley en KennisAs

Wat wilden we bereiken?

2.3 Wageningen vervult/versterkt haar kennispropositie binnen de Regio Foodvalley en de KennisAs

Naast samenwerking in de regio Food Valley en de KennisAs/Kennispark organiseert en stimuleert Wageningen food-gerelateerde events, zowel zakelijk (o.a. congressen) als toeristisch-recreatief (o.a. festivals). Dit met als doel om de positie binnen beide samenwerkingsverbanden te versterken.

Subdoelen

2.3.1 Programmeren en afstemmen met partners

Programmeren en afstemmen met partners.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Wageningen participeert in AgriFood 2030, een meerjarig integraal ontwikkel- en financieringsprogramma gericht op het versterken van het kennisintensieve ecosysteem rond AgriFood. Met de Investeringsagenda Vestigingsklimaat AgriFood 2030 heeft de gemeente Wageningen jaarlijks de mogelijkheid om projecten uit Wageningen die het vestigingsklimaat versterken op te voeren voor co-financiering van bijvoorbeeld de provincie. Integrale besluitvorming over op te voeren projecten en de benodigde co-financiering vindt plaats via de P&C-cyclus. Doelstellingen zijn o.a. verhoogde valorisatie, verbetering vestigingsklimaat en onderzoek op prioritaire thema's als eiwittransitie, circulaire landbouw en gezonde voeding. Samenwerking vindt plaats met diverse Triple Helix partners waaronder gemeente Ede, WUR, de topsector Agri & Food, de Regio Foodvalley en het bedrijfsleven (o.a. FrieslandCampina en Unilever).
- De Regio Foodvalley neemt samen met het Rijk (Ministeries EZ, LNV, VWS, I&W) deel aan de Regio Deal. Door de deelnemende partijen in Foodvalley wordt, via een gebiedsgerichte aanpak, excellent onderzoek en concrete toepassing in de praktijk (onder meer duurzame circulaire, landbouw en voeding & gezondheid) met elkaar verbonden om zo de transitie naar een duurzaam en gezond voedselsysteem te versnellen met de ambitie om hier een (inter)nationaal leidende rol in te spelen. Wageningen beschouwt de Regio Deal als een impuls om deze ambitie verder vorm en inhoud te geven. Tevens is gewerkt aan een Samenwerkingsovereenkomst met meerjarig Uitvoeringsprogramma.
- In het KennisAs gebied vindt samenwerking plaats tussen gemeente Ede, gemeente Wageningen, WUR en provincie Gelderland om het vestigingsklimaat van de huidige locaties voor kennisgerelateerde activiteiten (Wageningen Campus/Business & Science Park Wageningen) en Food Innovation District/World FoodCentre) als complementaire locaties te positioneren en te optimaliseren.

2.3.2 Stimulering foodgerelateerde events

Wageningen stimuleert actief foodgerelateerde events, zowel zakelijk (congressen) als toeristisch-recreatief (festivals).

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Wageningen ondersteunt en neemt deel aan de events van NEON (Netwerk voor Ondernemers). Tijdens deze bijeenkomsten in het gebied KennisAs worden kennis en ervaring van foodondernemers gedeeld en staan vragen rondom het samenwerken aan een duurzame voedseltoekomst centraal.
- In 2019 heeft Wageningen incidenteel Foodsharing en een aantal ontbijtsessies van Foodvalley.nl ondersteund evenals meerdere lokale markten door middel van een Wageningen Eet Duurzaam-kraam. De ontbijtsessies hadden als doel de kennis (op het gebied van voeding, voedselproductie en sport) en expertise in het netwerk van Foodvalley te delen en laagdrempelig met elkaar (bedrijven, overheid en onderzoeksinstituten) te netwerken.

2.4 Levendige en aantrekkelijke binnenstad

Wat wilden we bereiken?

2.4 Wageningen heeft een levendige en aantrekkelijke binnenstad

Om de leefbaarheid van de binnenstad te optimaliseren wil de gemeente zichtbare leegstand zoveel mogelijk voorkomen. Daarnaast wil de gemeente flexibel zijn in regelgeving richting ondernemers en initiatiefnemers. De Wageningen Campus speelt een belangrijke rol voor de gemeente, dus studenten en werknemers moeten de binnenstad gemakkelijk kunnen vinden. Het uitvoeringsprogramma 'Binnenstad' richt zich op het verbeteren van de aantrekkelijkheid van de Binnenstad waarbij de gemeente een faciliterende en stimulerende rol heeft. De acties worden door anderen opgepakt en uitgevoerd. Tot slot vinden we het van belang dat er randvoorwaarden zijn voor een gedifferentieerd aanbod aan horeca, ambulante handel en detailhandel in combinatie met evenementen, cultuur, wonen en werken. Samenwerken met ondernemers levert daar een bijdrage aan.

Ontwikkelingen

A-dossier visie op de bebouwde kom

Op 16 juli 2019 heeft de gemeenteraad twee amendementen aangenomen, gericht op ontwikkeling van een visie op de bebouwde kom met bijzondere aandacht voor de binnenstad. De gemeenteraad heeft de ontwikkeling van de visie op de bebouwde kom aangewezen als A-dossier. Ten behoeve van een efficiënte afstemming over de voortgang van het proces is vanuit alle raadsfracties een Procesgroep omgevingsvisie samengesteld. Er is een werkbezoek gebracht aan Den Bosch, aan welk bezoek diverse raads- en fractieleden hebben deelgenomen. In afstemming met de procesgroep is een procesplan voorbereid, waarvan de uitvoering in 2020 is gestart.

Subdoelen

2.4.1 Verbintenis binnenstad met universiteit

De Binnenstad is vindbaar vanaf de Campus en de universiteit is merkbaar aanwezig in de binnenstad.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

Binnen het uitvoeringsprogramma Binnenstad wordt nadrukkelijk verbinding gezocht met de Wageningen Campus. Het resultaat is dat een studentenvertegenwoordiging deelneemt aan de werkgroep binnenstad en dat Enactus de binnenstadswinkel gebruikt heeft voor een dialoog met consumenten over uniplastic tijdens de Impact Days. Ook hebben studenten een onderzoek gedaan naar de 'Groeï van Wageningen', een onderzoek met betrekking tot de aansluiting tussen de WUR en stad.

2.4.2 Aantrekkelijk aanbod aan detailhandel, horeca en ambulante handel

Er zijn randvoorwaarden gecreëerd voor een aantrekkelijk gedifferentieerd aanbod aan detailhandel, horeca en ambulante handel.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Actieve samenwerking vindt plaats met het binnenstadsmanagement/SOW en de Markt Adviescommissie.
- Met inwoners, WOC, SOW en overige (culturele) partijen wordt participatief gewerkt aan een aantrekkelijke en vitale binnenstad, onder andere conform het uitvoeringsprogramma Binnenstad. De hierin beschreven samenwerking, activiteiten en projecten zijn randvoorwaarden die in belangrijke mate bijdragen aan een aantrekkelijk en gedifferentieerd winkel-, horeca- en handelaanbod. In 2019 heeft bovengenoemde samenwerking geresulteerd in o.a. de vergroening van het busstation, de aankleding van Wageningse (zij)straatjes, een bank met regenboogkleuren en het in kaart brengen van de looproutes vanaf het busstation.
- In Foodvalley verband is een koopstromenonderzoek uitgevoerd. Daarbij zijn de lokale en regionale koopstromen in kaart gebracht en het onderzoek biedt daarnaast inzicht in het functioneren van de winkellocaties.

2.4.3 Leegstand winkelpanden onder kritisch niveau

De zichtbare leegstand van winkelpanden blijft onder een kritisch niveau (in vergelijking met landelijk en regionaal gemiddelde).

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

De winkelleegstand van Wageningen, uitgedrukt in m² winkelvloeroppervlak, bedraagt 4,9% en is lager dan in de meeste Gelderse gemeenten. De winkelleegstand van Wageningen, uitgedrukt in totaal aantal verkooppunten, bedraagt 8,8%. Dit is hoger dan het gemiddelde percentage in Regio Foodvalley en bevindt zich boven de (ideale) frictieleegstand van 5 a 7%. Dit betekent dat vooral grote panden gevuld zijn met bedrijvigheid en dat er daarnaast veel doorloop is van ondernemers.

2.5 Recreatieve en toeristische potentie worden benut

Wat wilden we bereiken?

2.5 Recreatieve en toeristische potentie worden benut

Wageningen wil dat haar inwoners en bezoekers goed op de hoogte zijn van alle recreatieve mogelijkheden in de gemeente en er vervolgens daadwerkelijk gebruik van maken. De gemeente wil zichzelf op de kaart blijven zetten met behulp van evenementen zoals het Bevrijdingsfestival en Food in the Valley. Hierbij zullen de fysieke verbindingen (o.a. aanleg/onderhoud van fiets- en wandelpaden) aandacht krijgen.

Subdoelen

2.5.1 Bekendheid en gebruik recreatieve voorzieningen

Mensen zijn op de hoogte van de recreatieve en toeristische voorzieningen en activiteiten in Wageningen en maken er gebruik van.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- Het marketingbureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen blijft Wageningen regionaal en landelijk op de kaart zetten. Diens activiteiten stimuleren de vrijetijdseconomie in Wageningen en kunnen leiden tot meer inkomsten uit deze sector.
- Wageningen is aangehaakt op de 'Veluwe-op-1' Agenda en neemt deel aan relevante projecten zoals het versterken van recreatieve netwerken, het herdenkingsprogramma Veluwe Remembers en het programma 'Vitale Vakantieparken'.
- Met de gemeenten Arnhem, Rheden, Renkum en Rozendaal wordt in VeluweZoom verband samengewerkt om het Veluwezoom profiel inclusief bijbehorende voorzieningen te verbeteren.
De samenwerking breidt zich uit naar de lokale platforms.
- De profilering van Wageningen Stad der Bevrijding wordt versterkt, o.a. door samenwerking met Wageningen 4/5 en andere partners in de stad. Maar ook door regionale samenwerking binnen het programma Veluwe Remembers.

2.5.2 Burgerinitiatieven

Initiatieven van burgers en ondernemers worden gestimuleerd.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

In 2019 zijn diverse initiatieven van burgers en ondernemers gestimuleerd. Zo is er ingezet op ondersteuning van-Safarischip de Blauwe Bever, de Capitulatie Vrijheidstocht, een inventarisatie van het wandelnetwerk Zuid-Veluwe en de ontwikkeling van een extra lang klompenpad van 27 kilometer (van Driel tot Lexkesveer).

2.6 Circulaire economie

Wat wilden we bereiken?

2.6 Wageningen gaat van een lineaire economie naar een circulaire en sociaal ondernemende economie

Er wordt toegewerkt naar een economie zonder afval, grondstoffen worden opnieuw en hoogwaardig gebruikt, gezonde circulaire verdienmodellen en goede werkgelegenheid. Wageningen is hierin een voorloper en voortrekker en heeft daarin een voorbeeldfunctie. Door middel van Wageningen werkt Duurzaam worden bedrijven, kennisinstellingen en andere organisaties betrokken.

Subdoelen

2.6.1 Circulaire economie

Er wordt toegewerkt naar een economie zonder afval, grondstoffen worden opnieuw en hoogwaardig gebruikt, gezonde circulaire verdienmodellen en goede werkgelegenheid.

Stand van zaken

Wat hebben we bereikt?

- In de Regio Foodvalley is een brede samenwerking gestart onder de naam Living Lab Regio Foodvalley Circulair. Deze samenwerking verbindt 50 partijen (bedrijven, onderwijsinstellingen en overheden) die samen werk willen maken van circulaire economie. Via zogenaamde werkplaatsen (tijdelijke netwerken) op o.a. het gebied van bouw, voedselverspilling en industrie wordt de samenwerking ingevuld.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door in elke aanbesteding aandacht te hebben voor circulariteit, dit maakt onderdeel uit van het inkoopbeleid. Waar mogelijk wordt samengewerkt met andere gemeenten.
- Op het gebied van voedselverspilling zijn verschillende projecten gestart en/of afgerond (zie 4.1.3).
- In de binnenstad (afvalcollectief dat bestaat uit SOW, WWD en Circle Smart) en op het Nudepark zijn initiatieven gestart om het afval beter gescheiden en met minder vervoersbewegingen in te zamelen en/of de afvalstromen als grondstof in te zetten.

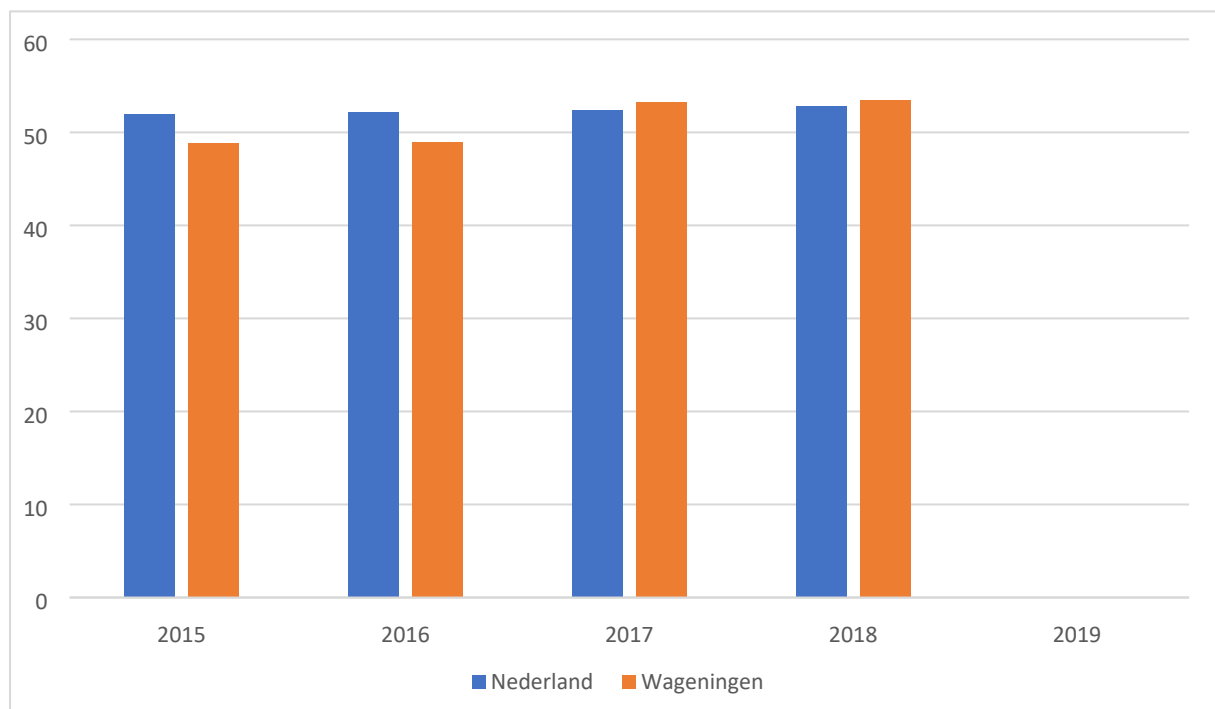
Beleidsindicatoren

In dit programma zijn de volgende beleidsindicatoren opgenomen:

JR19 - Functiemenging

Bron: LISA

Eenheid: Verhouding tussen banen en woningen (0=alleen woningen, 50=evenveel woningen als banen en 100=alleen banen)

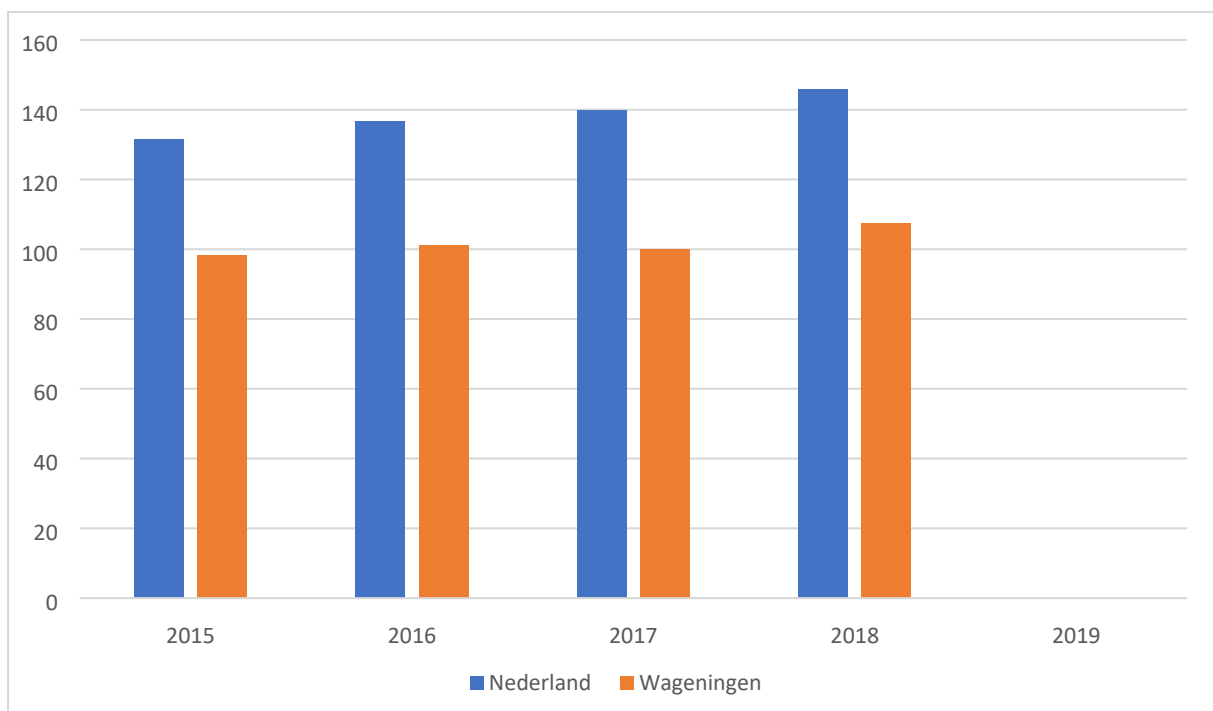
Bron: LISA

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	52,00	52,20	52,40	52,80	
Wageningen	48,90	49,00	53,30	53,50	

JR19 - Vestigingen

Bron: LISA

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners van 15 tot 65 jaar

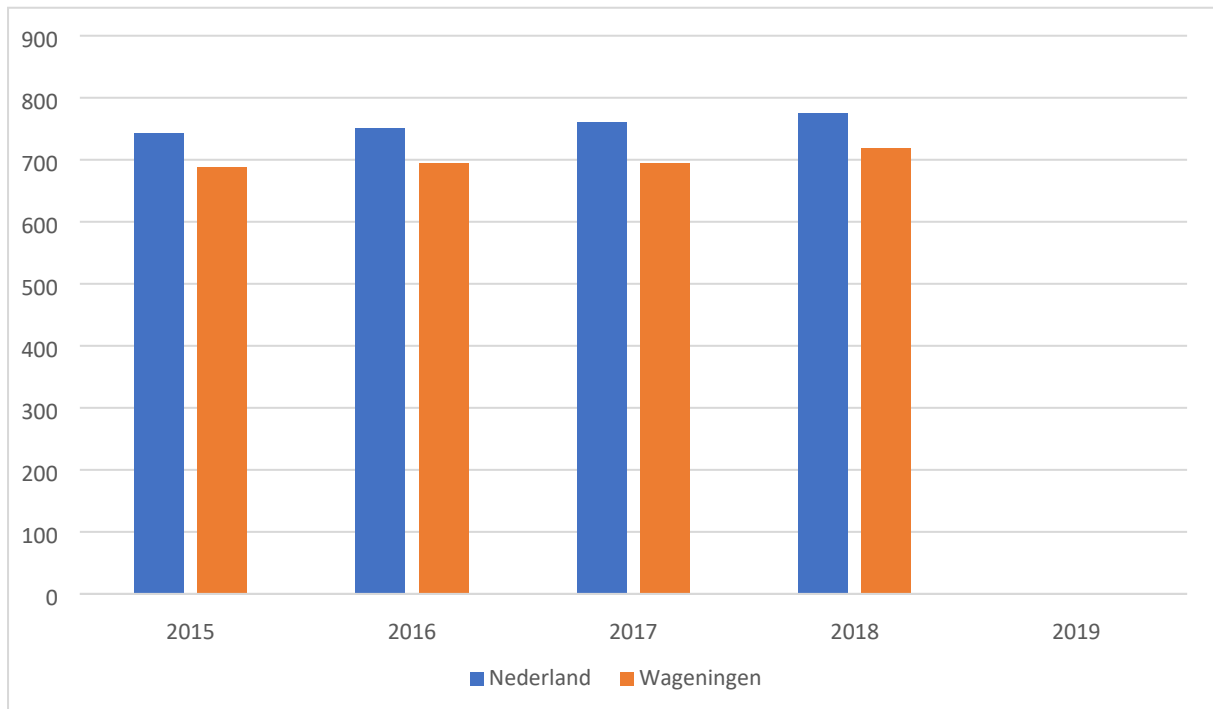
Bron: LISA

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	131,50	136,70	139,90	145,90	
Wageningen	98,10	101,10	100,10	107,40	

JR19 - Banen

Bron: LISA

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners van 15 tot 65 jaar

Bron: LISA

Regio	2015	2016	2017	2018	2019
Nederland	742,90	751,30	759,80	774,00	
Wageningen	687,20	694,20	693,70	719,00	

Beleidskader

Het beleid van Wageningen is vastgelegd in de volgende documenten:

Verordeningen

- Verordening winkeltijden Wageningen (2016)
- Verordening op de heffing en de invordering van reclamebelastingen (2016)
- Marktgeldverordening (2016)
- Marktverordening (2015)
- Inrichtingsplan Wageningse markten (2015)
- Verordening Scheepvaartrechten (2013)
- Verordening winkelonder-steunende Horeca (2010)
- Haven- en kadeverordening Wageningen 2016

Beleidsnota's

- Nota Bovenwijkse Voorzieningen
- Visie Binnenstad (2015)
- Economische visie detailhandel en horeca Next (2013)
- Beoordelingskader horeca (2013)

- Nadere regels met betrekking tot de heffing en invordering van reclamebelasting (2012)
- Nota grondbeleid (2009)
- Beleidsplan Recreatie en Toerisme (2008/2009)
- Kadernota herontwikkeling Rijnhaven (2003)
- Onderzoeksrapport toekomst haven 'De voortuin van Wageningen' (2002)
- PDV-DV beleid 2017-2019 (2017)

Overeenkomsten / convenanten

- Convenant Ondernemersfonds Wageningen 2015
- Samenwerkingsovereenkomst Programma KennisAs Ede-Wageningen 2015-2019

Betrokkenheid verbonden partijen

De volgende verbonden partijen zijn betrokken bij de uitvoering en realisatie van de doelstellingen uit het programma:

Regio Foodvalley

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van acht gemeenten, met samen 330.000 inwoners. De Gemeente Wageningen neemt deel aan Regio Foodvalley middels een gemeenschappelijke regeling om een aantal doelen uit haar programma te bereiken. Voor 'Economie' zijn deze doelen o.m. het ontwikkelen van het juiste aanbod van bedrijventerreinen, marketing en acquisitie, gezamenlijke profilering en lobby in Brussel. Gemeenten leveren ambtelijke capaciteit voor het uitvoeren van regionale opgaven. De regio ontwikkelt beleid en adviseert provincies, Rijk en Europese Commissie over wetten en regels. Ook coördineert de regio een uitvoeringsprogramma, dat een groot aantal projecten behelst. Deze projecten worden door samenwerkende gemeenten uitgevoerd.

Ondernemers, onderwijs en overheid werken samen in de Triple Helix Foodvalley. Hierin is ook Regio Foodvalley vertegenwoordigd. Doel van de samenwerking is een economische topregio. Hiervoor heeft de Triple Helix een Strategische Agenda opgesteld. Deze agenda is vertaald in een Uitvoeringsprogramma. Deze projecten dragen bij aan de ambities van de Strategische Agenda.

Marin Stakeholders Association (MSA)

Gemeente Wageningen is deelnemer aan de MARIN Stakeholders Association (MSA). De MSA is een stichting die het MARIN, een toonaangevend maritiem onderzoeksinstituut, vanuit marktperspectief stuurt en een financieel vangnet vormt. Door deel te nemen onderschrijven we de ambitie om Wageningen uit te bouwen tot kennisstad. We kunnen hiermee invloed uitoefenen om dit mondiale kennisintensieve bedrijf en de werkgelegenheid (375 fte) voor Wageningen te behouden. Het MARIN werkt samen met de gemeente aan de ambitie Wageningen klimaatneutraal. Doordat zij ieder jaar kosteloos hun faciliteiten beschikbaar stellen voor kleine, vaak startende bedrijven dragen zij bij aan de versterking van de economische positie van Wageningen en het starterslandschap.

Euregio Rijn-Waal

De Euregio Rijn-Waal is een Duits-Nederlands openbaar lichaam. Het doel is om de economische kracht en levenskwaliteit van de regio te verhogen. De Euregio Rijn-Waal beoogt de samenwerking tussen Nederland en Duitsland te vereenvoudigen, zodat de grens geen scheidende en belemmerende effecten meer heeft op de ontwikkeling van de regio.

Andere partijen, niet zijnde verbonden partijen

De onderstaande partijen zijn in formele zin geen verbonden partijen, maar wel relevant voor de realisatie van de doelstellingen uit het programma:

- Het programma KennisAs wordt uitgevoerd in een samenwerking met de gemeente Ede, provincie Gelderland en Wageningen UR. Hiermee wordt de kennispositie versterkt.
- Het programma binnenstad wordt uitgevoerd met nauwe betrokkenheid van ondernemers, bewoners en andere betrokkenen bij de binnenstad. Formele spelers hierbij zijn de

Stichting Ondernemersfonds Wageningen, WOC afdeling detailhandel en afdeling Wageningen van de Koninklijke Horeca Nederland.

Wat heeft het gekost?

Hieronder zijn de financiële tabellen opgenomen die inzicht geven in de kosten van dit programma.

Overzicht baten en lasten

In de onderstaande tabel zijn de jaarlijkse baten en lasten opgenomen die aan het programma verbonden zijn. De lasten en baten zijn inclusief de kapitaallasten van de investeringen.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2018	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019	Verschil 2019
Lasten	-1.416	-2.457	-2.623	-166
Baten	964	2.003	3.087	1.084
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-451	-454	464	918
Onttrekkingen	257	67	64	-3
Stortingen	-79	-57	-904	-846
Mutaties reserves	178	9	-840	-849
Gerealiseerd resultaat	-273	-445	-376	69

Begrote en werkelijke resultaat per product

Het programma bestaat uit de onderstaande producten. Per product wordt het begrote en het werkelijke resultaat voor reservemutaties vermeld.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019
221.00 RIJNHAVEN	26	60
310.00 MARKTEN	-9	-24
310.10 BEVORDERING HANDEL EN AMBACHT	-193	-175
310.20 BEVORDERING BEDRIJFSVESTIGINGEN	-285	-219
830.00 GRONDEXPLOITATIE	7	821
Resultaat	-454	464

Overzicht baten en lasten per hoofddoel

In onderstaande tabel zijn de werkelijke baten en lasten na reservemutaties per hoofddoel van dit programma weergegeven.

Het saldo van de tabel met de middelen per hoofddoel sluit in programma 2 niet aan bij het saldo van de tabel met de baten en lasten van dit programma. Dit komt doordat er voor bepaalde onderdelen middelen binnen een product van het ene programma vallen, die bijdragen aan een doelstelling binnen het andere programma.

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2019				
	Baten	Lasten	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
2.1 Het behouden van bestaande bedrijven	459	-399	-14	0	46
2.2 Het aantrekken van nieuwe kennisintensieve bedrijven	88	-306	-5	0	-222
2.3 Versterken kennispropositie binnen regio Foodvalley en KennisAs	10	-35	0	0	-25
2.5 Recreatieve en toeristische potentie worden benut	0	-95	0	0	-95
2.DH Drank- en horecawet	11	-91	0	0	-80
2.GB Grondbedrijf	2.583	-1.763	-919	64	-35
Gerealiseerd resultaat	3.152	-2.689	-938	64	-411